

Контроль витрат на відновлення України

#7, березень 2024 р.

brp.org.ua

Зміст

- Нормативне регулювання
- Хід відбудови
- Фінансування відбудови
- Аналіз закупівель відбудови
- Журналістські розслідування (відбудова у медіа)
- Тема місяця: Енергоефективність
- Моніторинг окремих напрямків: житло, водогони, розмінування

Нормативне регулювання

Нормативне регулювання

Уряд ухвалив План України, в якому визначено 151 індикатор в межах 69 напрямків реформ, виконання яких дозволить отримати бюджетну підтримку за Ukraine Facility від ЄС

Поки що лише 151 громада з 14 областей розробляють програми комплексного відновлення (лише Київська ОВА вже ухвалила ПКВ)

Де, що, як, чому відбудовувати та відновлювати?

Мінвідновлення разом з експертами завершили обговорення Архітектури планувальних документів на місцях – далі мають бути рішення

Надалі чекаємо комплексного законопроекту про відновлення, над яким працювала робоча група, створена Мінвідновленням.

Тим часом, DREAM прописаний в Плані України для Ukraine Facility

Законопроект про принципи народовладдя на рівні місцевого самоврядування (№7283)

Передбачає залученість громад до ухвалення рішень на місцях: місцеві ініціативи, громадські слухання, загальні збори, петиції на консультації

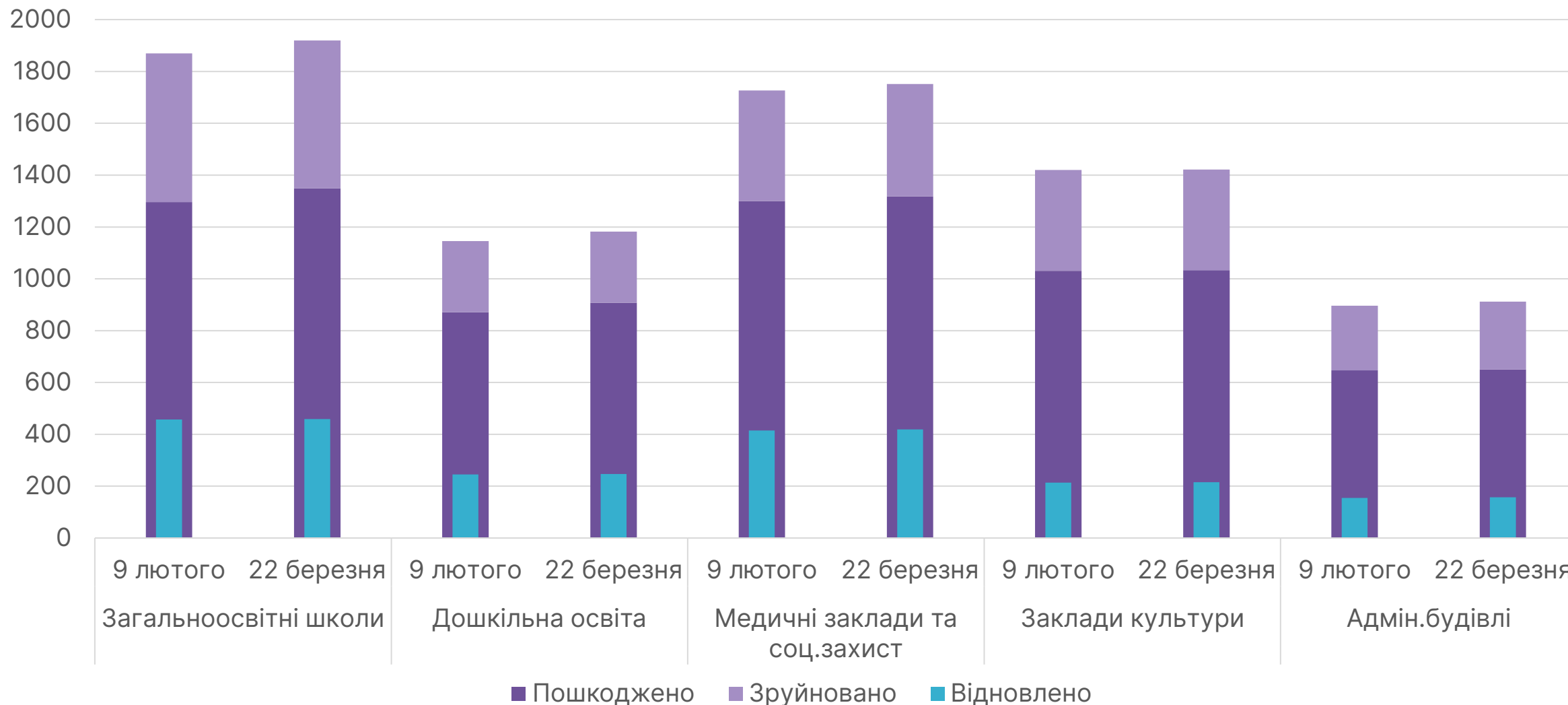

Перебіг відбудови

Руйнування йдуть швидше, ніж відновлення соціальної інфраструктури

9.02.2024 - 22.03.2024: відбудовано 4 мед./соц. Заклади, по два заклади шкільної та дошкільної освіти, а також адмін.будівлі, один заклад культури

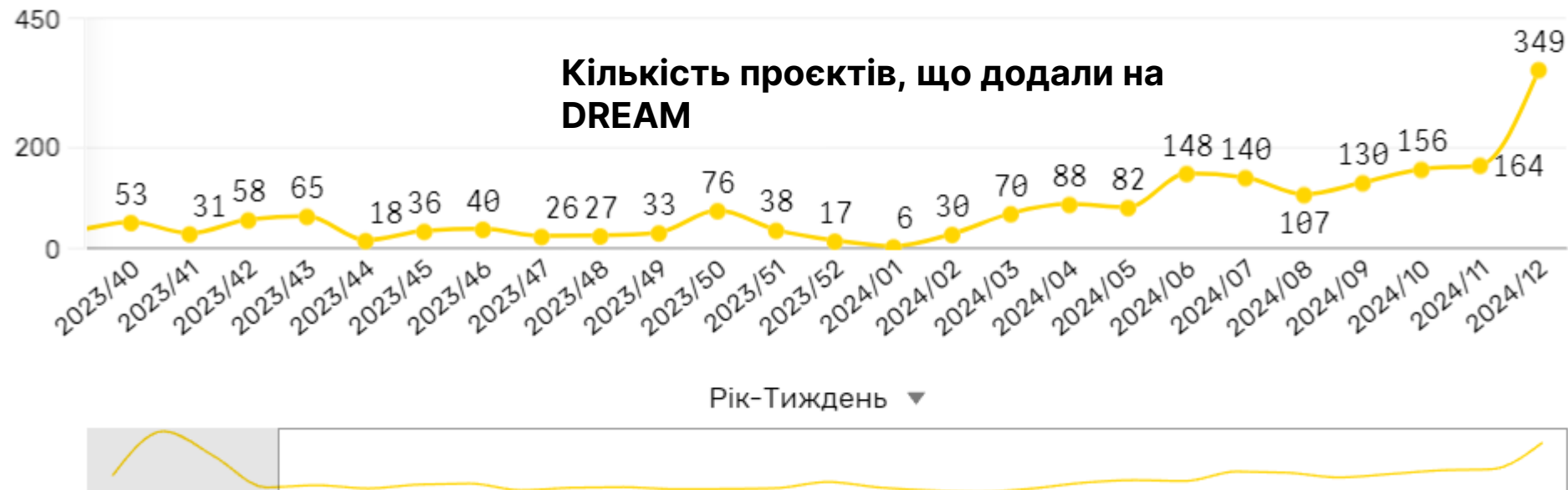
DREAM – поки що залишається експериментом

В Плані України для Ukraine Facility включено DREAM як цифрову систему не лише для прозорості у відбудові, але й як інструмент управління державними інвестиціями

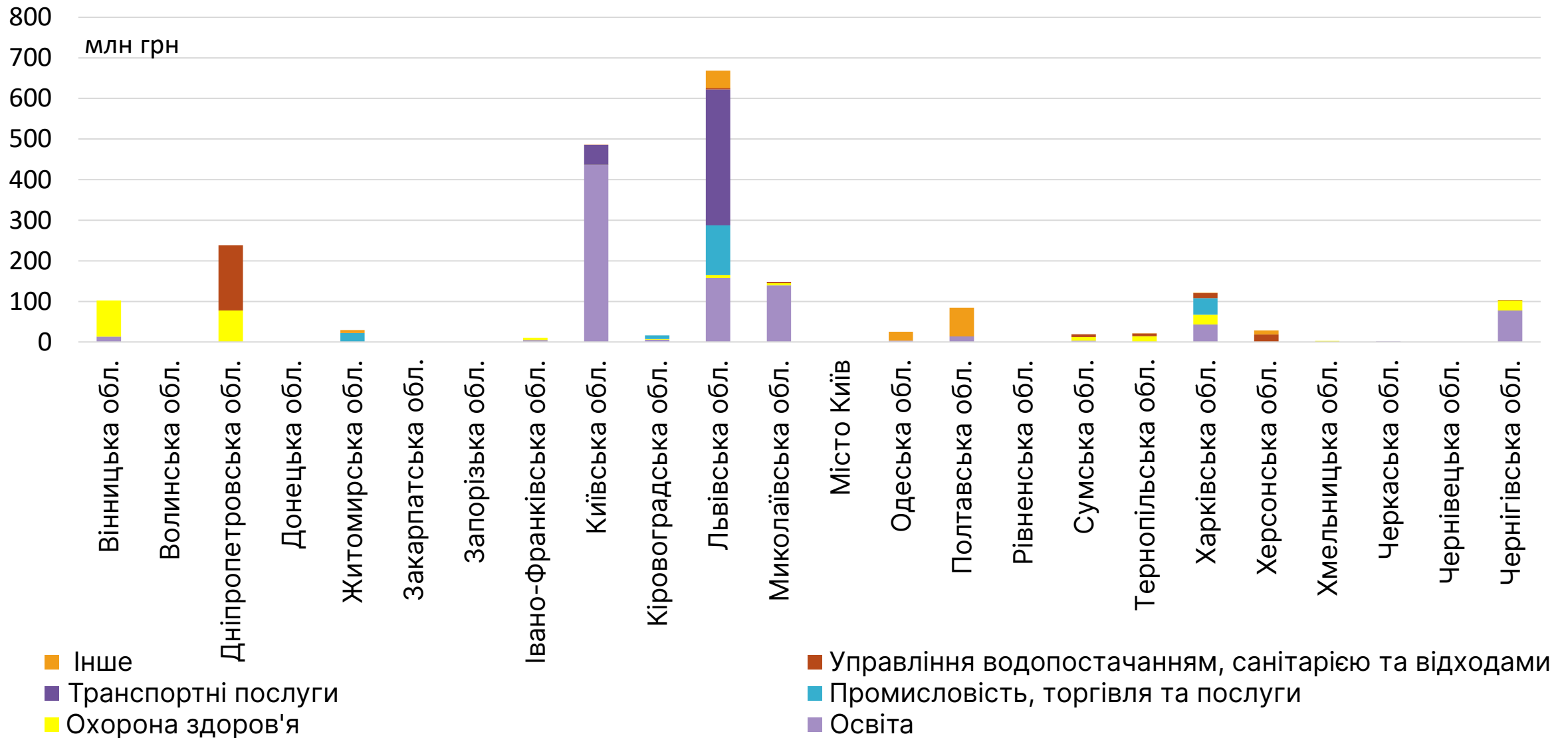
Кількість проєктів зростає, як і потреба у фінансуванні

3268 проєктів – 165 млрд грн потреба у фінансуванні – 81 млрд грн підтверджене фінансування:

- 1927 проєктів на етапі ініціювання
- 1526 проєктів виконуються: АЛЕ – 39,4 млрд грн підтвердженого фінансування з потреби у 107 млрд грн
- 404 проєктів скасовано

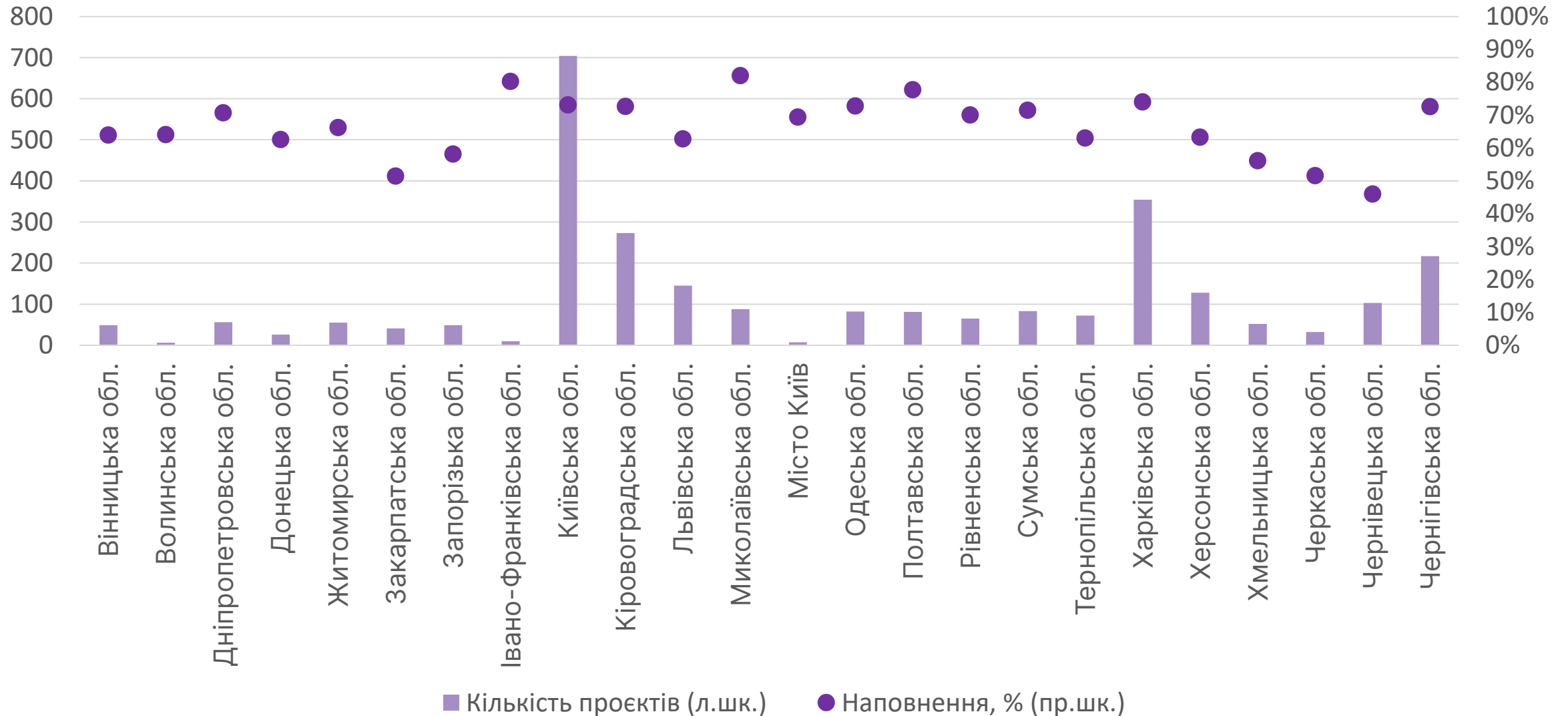

DREAM: нерівномірне подання проєктів за областями

Примітка: дані за подані проєкти протягом останнього місяця моніторингу
Джерело: DREAM

DREAM: наповнення багатьох проєктів (наявність необхідної інформації) залишається на низькому рівні

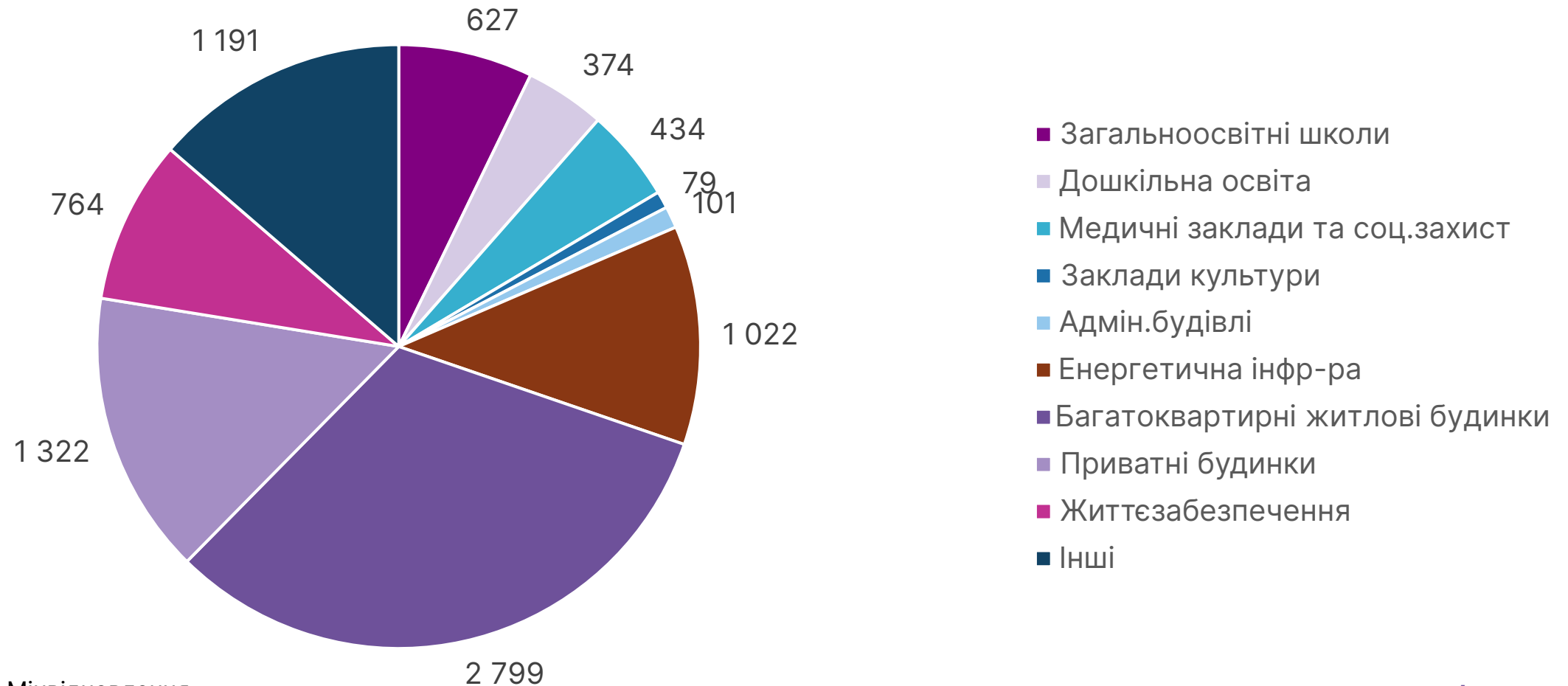
Фінансування відбудови

Всього на відновлення 38,8 тис. об'єктів спрямовано 8,7 млрд грн, з яких 162 млн грн за останній місяць

Фактичні видатки менші, ніж виділені кошти – абсорбційна спроможність під питанням

(24.02.2022 - 21.03.2024)

Фонд ліквідації – вже розподілили всі гроші

2023 рік: План 61,8 млрд грн, розподілено 56,6 млрд грн
За окремим механізмом:

- єВідновлення – 5,9 млрд грн
- за знищені об'єкти нерухомого майна – 5,8 млрд грн
- на військові об'єкти Міноборони 269 млн грн
- Державному агентству відновлення та розвитку інфраструктури: 8,5 млрд грн на водогон, 18,9 млрд грн на критичну інфраструктуру, 3,6 млрд грн на комплексну відбудову.

Рішення МРГ:

- 9,3 млрд грн субвенція місцевим органам влади на 336 проєктів – касові видатки на 1 січня 2024 року 3,4 млрд грн, завершено реалізацію 73 проєктів
- 3,6 млрд грн на 46 об'єктів Агентству відновлення – касові видатки на 1 січня 2024 року 418 млн грн
- 0,7 млрд грн на проєкти Міноборони, Мінветеранів, МОН, МВС

Залишок на кінець року 23,7 млрд грн

2024 рік: Фактично фінансування дорівнює залишку у 23,7 млрд грн, оскільки в кінці бюджетного року не використані кошти Фонду повернулись від місцевих органів влади

Залишок розподілено:

- ОВА різних областей:
233 проєкт **на суму 9,5 млрд грн**
- Агентство відновлення:
27 проєктів на суму 1,6 млрд грн
- МОН, Мінветеранів, Міноборони та МВС (для ДСНС): 9 проєктів на суму 353 млн грн
- За рішенням уряду: 13,5 млрд на водогін, критичну інфраструктуру, комплексну відбудову населених пунктів

Фінансування за рахунок МФО – абсорбційна спроможність залишається викликом

Результати фінансування проєктів за рахунок коштів ЄІБ у 2023 році свідчать про низьку абсорбційну спроможність
Закладені в показниках бюджету на 2024 рік кошти менші за наявні домовленості за кредитами, але треба забезпечити вибірку

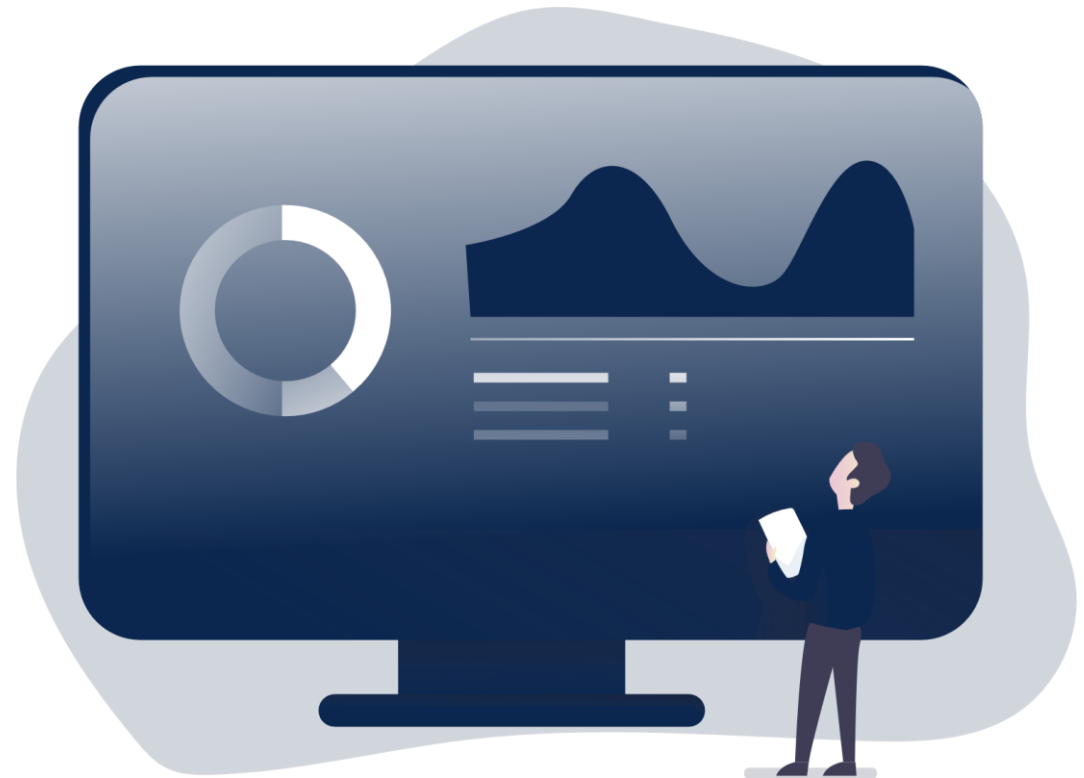
Код	Програма	Передбачено у 2023 році, млрд грн	Касові видатки у 2023 році, млрд грн	План 2024 рік, млрд грн
3111380	Забезпечення реалізації проєктів щодо відновлення інфраструктури за програмою "Підтримка швидкого відновлення України"	5,97	-	3,18
3121440	Субвенція на проектування, відновлення, будівництво, модернізацію, облаштування, ремонт об'єктів будівництва громадського призначення, соціальної сфери, культурної спадщини, ЖКГ, ін.	4,02	0,90	3,12
3121600	Субвенція на реалізацію проєктів в рамках Надзвичайної кредитної програми для відновлення України	1,70	0,13	2,35
3121620	Субвенція на реалізацію проєктів в рамках Програми з відновлення України	5,29	n/a	4,50

Аналіз закупівель відбудови

Ключові цифри закупівель у січні-лютому 2024 р.

- У січні-лютому оголошено 10,7 тис. будівельних закупівель. З них завершені* 9,5 тис. закупівель на суму 18 млрд грн (у т. ч. у лютому – 13 млрд грн).
- 83,3% закупівель відбулися без використання електронної системи, 12,4% – у формі відкритих торгів з особливостями, 2,4% були оборонними закупівлями, решта 1,9% відбулися за іншими процедурами.
- У вартості торгів 43,5% припало на відкриті торги з особливостями, 31,3% - на базові закупівлі без використання електронної системи, 24,9% - на оборонні закупівлі, на решту процедур – лише 0,3%.
- Найдорожчими лотами у лютому стали оборонні закупівлі та дорожні роботи
- На суму понад 100 млн грн було всього 16 закупівель, на них припало 18% загальної суми, на закупівлі обсягом 10-100 млн грн – ще 62%, закупівлі до 10 млн грн склали 20% загальної суми.

* – станом на 18 березня 2024 року

Лідери закупівель – січень-лютий 2024 року

Топ-10 організаторів (млн грн)

1. Департамент ЖКГ та ПЕК Харківської ОДА	2 983
2. Департамент капбудівництва Сумської ОДА	1 701
3. Департамент будівництва Рівненської ОДА	947
4. Департамент регрозвитку Житомирської ОДА	691
5. Департамент капбудівництва Тернопіл. ОДА	630
6. АТ «Прикарпаттяобленерго»	535
7. Департамент містобудування Миколаїв. ОДА	473
8. КП «Харківські теплові мережі»	430
9. Департамент інфраструктури Криворіз. м/р	422
10. Служба відновлення у Харківській області	392

Частка топ-10 у всіх закупівлях

51%

XXX

Були у топ-10 у січні 2024 року

XXX

Потрапили до топ-10 у лютому 2024 року

Топ-10 переможців (млн грн)

Учасники оборонних закупівель	4 452
1. ПрАТ «Житлобуд-1»	699
2. ТОВ «Весташляхбуд»	422
3. ТОВ «Ростдорстрой»	314
4. ТОВ «Жилстрой-3»	288
5. Мостобудівельний загін №112	267
6. Будівельна група «Альфабуд»	255
7. «Укргазенергосервіс» АТ «Укртрансгаз»	249
8. ТОВ «Тех-Інком»	240
9. ТОВ «Новітні енергетичні програми»	239
10. ТОВ «Автомагістраль-Південь»	238

Частка топ-10 у всіх закупівлях

18%

Найбільші будівельні тендери січня-лютого 2024 р.

№	Зміст закупівлі	Організатор	Переможець	Вартість закупівлі, млн грн
1.	Будівництво військових інженерно-технічних і фортифікаційних споруд на території Рівненської області(3 закупівлі 08.02 на 3 різних об'єктах)	Департамент з питань будівництва і архітектури Рівненської ОДА	Не розкривається (оборонна закупівля)	947
2.	Поточний ремонт вулиць і доріг комунальної власності у місті Кривий Ріг	Департамент розвитку інфраструктури міста Криворізької міськради	ТОВ «Весташляхбуд»	422
3.	Будівництво моста через річку Бистриця Солотвинська та транспортної розв'язки	Управління капітального будівництва Івано-Франківської міськради	ТОВ «Мостобудівельний загін №112»	267
4.	Капітальний ремонт розподільчих пристроїв блока №4 ТЕЦ-5	КП «Київтеплоенерго»	ТОВ «НВП Гарант-енерго»	211
5.	Будівництво школи I-III ступенів у с.Суховоля Городоцького району Львівської області	Зимноводівська сільрада	ПП «ВІР-Західбуд»	188

Закупівлі січня 2024 року

Закупівлі лютого 2024 року

Конкурентність закупівель залишається низькою

К-ть учасників	К-ть і % закупівель		Сума (млн) і % закупівель		К-ть дискваліфікацій / скарг
1 учасник	1080	79,8%	5829	74,5%	0 / 0
2 учасники	165	12,2%	1328	17,0%	62 / 6
3 учасники	48	3,5%	234	3,0%	15 / 0
4 учасники	25	1,8%	320	4,1%	8 / 2
5 учасників	16	1,2%	98	1,2%	4 / 1
6 учасників	15	1,1%	14	0,2%	5 / 1
7-10 учасників	5	0,4%	8	0,1%	0 / 0
РАЗОМ завершених закупівель з використанням електронної системи	1354	100,0%	7 828	100,0%	94 / 10

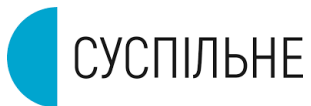
- Частка закупівель з використанням електронної системи – 14%
- Частка конкурентних закупівель з числа закупівель з використанням системи – 20%
- Частка конкурентних закупівель з числа всіх закупівель – 3%
- Частка закупівель з 2 учасниками серед конкурентних закупівель – 60%
- Кількість дискваліфікацій лота на 100 завершених конкурентних закупівель – 34
- Кількість скарг на 100 завершених конкурентних закупівель – 4

Журналістські розслідування

Дисклеймер. Будь ласка, майте на увазі, що журналістські розслідування можуть не враховувати всі можливі нюанси та бути необ'єктивними в певних випадках. Рекомендується ставитись з обережністю до отриманої інформації і не використовувати її для остаточних висновків без додаткового дослідження та перевірки фактів.

Журналістські розслідування за останній місяць*

Топ-5 медіа за кількістю розслідувань про відбудову

НАШІ ГРОШІ

Загальні особливості журналістських розслідувань про закупівлі

- У січні в медіа з сумнівною репутацією з'явилися матеріали, що мали на меті скомпрометувати одну з найвідоміших команд журналістських розслідувань Bihus.info. Журналісти провели власне дослідження і досліднили, що до незаконного стеження причетні співробітники одного з підрозділів СБУ.
- У січні зафіксовано менше резонансних випадків зловживань у закупівлях порівняно з попередніми періодами. Частково це пов'язано з сезонним зменшенням активності закупівель.
- Фокусом уваги журналістів на початку 2024 року стали закупівлі у сфері житлового будівництва та ремонту.
- Крім розслідувань окремих закупівель, медіа також публікували окремі підсумки за 2023 рік.
- Частина оборонних закупівель повністю чи частково засекречена, що унеможливує їхній аналіз.

Топ-5 новин місяця по темі

18 березня bihus

Метрополітен замовив ремонт тунелів за 1,5 млрд грн балерині – ціни завищені, контракт – засекречений.

28 лютого НАШІ ГРОШІ

У кошторисі реконструкції загальною сумою 920 млн грн ціни на окремі матеріали були завищені у 2-3 рази.

13 березня Числені медіа з посиланням на НАБУ Семеро осіб отримали підозри через завдання «Укрзалізниці» збитків на 117 млн грн – постачали кабельно-провідникову продукцію за завищеними цінами у 2021-2023 роках.

23 лютого **Forbes**

НАЗК склало протокол на заступника голови ОП за конфлікт інтересів через рішення, які могли створити умови для успішності бізнесу його брата

7 березня СУСПІЛЬНЕ

Прокуратура знайшла порушення при закупівлі точок оповіщення для Одеси на 24 млн грн.

* – за період з 21 лютого по 20 березня 2024 року.

Енергоефективність у відбудові

Енергоефективність: нормативна рамка

Ключові державні органи:

- Міністерство енергетики
- Державне агентство з енергоефективності та енергозбереження
- Фонд енергоефективності
- Міністерство розвитку громад, територій та інфраструктури
- Міністерство економіки

Ключові закони

- [Закон України «Про енергоефективність»](#) (встановлення правових, економічних та організаційних засад діяльності у сфері забезпечення енергетичної ефективності, забезпечення здійснення енергоефективних заходів, які проводитимуться під час виробництва, транспортування, передачі, розподілу, постачання та споживання енергії);
- [Закон України «Про впровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів підприємців для масштабної модернізації енергетики»](#);
- [Закон України «Про внесення змін до Бюджетного кодексу України щодо запровадження нових інвестиційних можливостей, гарантування прав та законних інтересів суб'єктів підприємницької діяльності для масштабної модернізації енергетики»](#);
- [Закон України «Про комерційний облік теплової енергії та водопостачання»](#).

Державні Будівельні Норми:

- ДБН В.2.6-31:2021 «Теплова ізоляція та енергоефективність»;
- ДБН В.1.2-11:2021 «Енергозбереження та енергоефективність».

Енергоефективність: поточні програми

- **Енергетичне маркування та екодизайн енергоспоживчих продуктів в Україні** – створення бази даних енергоспоживчої продукції та синхронізація її з базою ЄС
- **Державна політика в сфері енергетичного аудиту** – врегулювання діяльності з енергетичного аудиту, яке включає:
 - порядок та особливості кваліфікації енергетичних аудиторів;
 - процедури здійснення енергетичного аудиту
 - створення бази витягів із звітів з енергоаудиту і здійснюватиметься їх незалежний моніторинг
 - створення бази енергетичних аудиторів
- **Державна політика у сфері енергоменеджменту** – впровадження системи енергоменеджменту в органах державної влади, місцевого самоврядування і в бюджетній сфері
- **Розвиток ринку енергосервісу** – впровадження енергоефективних заходів у будівлях бюджетних установ (школи, садочки, лікарні, університети тощо) за рахунок інвесторів – енергосервісних компаній (ЕСКО); принципи ЕСКО-механізму у житловій сфері (співпраця з ОСББ)
- **Розвиток високоефективної когенерації** – створення умов для високо-ефективного виробництва теплової та електричної енергії, імплементуючи вимоги Директиви 2012/27/ЄС про енергоефективність

Національний план дій до 2030 року (1/2)

- Національний план дій з енергоефективності на період до 2030 року розроблений на основі Директиви EED у рамках співпраці з Секретаріатом Енергетичного Співтовариства та спрямований на досягнення національної мети з енергоефективності
- Керується **принципом Energy efficiency first** і елемент політики **долучення України до European Green Deal**
- Національний план переглядатиметься кожні 3 роки
- Він включає **горизонтальні заходи**:
 - зобов'язання з енергоефективності (0,7% нових заощаджень щороку до 2030 р.) й альтернативні заходи (функціонування Фонду енергоефективності, стимулювання бізнесу до реалізації енергоефективних заходів, Державна цільової програми з енергоефективності)
 - енергетичний аудит і системи енергоменеджменту на підприємствах різного рівня
 - повний комерційний облік споживання теплої енергії, питної (холодної) та гарячої води
 - програми інформування споживачів та навчання
 - енергосервіс
 - інші заходи, включаючи податки на енергію/викиди парникових газів, введення енергетичного маркування та норм екологічного дизайну.

Національний план дій до 2030 року (2/2)

Національний план дій до 2030 року також включає:

- **Заходи з енергоефективності в секторі будівель (житловому секторі)** – імплементація вимог Директиви 2019/31/ЄС, включаючи енергетичну сертифікацію в будинках
- **Заходи енергоефективності у державному (бюджетному) секторі й органах** – впровадження енергоменеджменту й енергомоніторингу, санація будівель, включення критеріїв енергоефективності в процедури публічних закупівель тощо
- **Заходи з енергоефективності в промисловості** – використання механізму енергосервісу, впровадження енергетичного аудиту та систем енергоменеджменту на промислових підприємствах
- **Заходи з енергоефективності у транспорті** – оптимізація структури пасажирських і вантажних перевезень у містах, оновлення міського транспорту з переважним переходом на електротранспорт, стимулювання оновлення приватного автопарку з метою розвитку електромобільності, імплементація Директиви 2014/45/ЄС щодо періодичних перевірок автотранспортних засобів та їхніх причепів
- **Енергоефективність на етапі виробництва й транспортування енергії** – заходи підтримки підвищення ефективності систем теплопостачання, високоефективного комбінованого виробництва теплової та електричної енергії і використання скидного енергопотенціалу, скорочення втрат у мережах передачі та розподілу електричної енергії, у газорозподільних мережах, підтримка ефективного опалення/охолодження будівель

Енергоефективність у «Плані України»

Назва реформи у рамках Плану України: **«Підвищення енергоефективності в громадських будівлях та удосконалення процедур публічних закупівель з урахуванням вимог з енергоефективності»**

Реформа передбачає прийняття Довгострокової стратегії термомодернізації будівель на період до 2050 року та Плану заходів з її реалізації до 2 кварталу 2024 року. Основна увага спрямовуватиметься на підтримку будівель з майже нульовим споживанням енергії.

Повинні бути впроваджені такі політики і заходи:

- зміцнення врядування в територіальних громадах через запуск та підтримку систем енергетичного менеджменту в ОМС та розбудову потенціалу для місцевого енергетичного планування
- **програми термомодернізації громадських будівель**, включаючи ініціативи МФО й активізацію механізму енергосервісу
- **програми термомодернізації житлових будинків**, включаючи роботу Фонду енергоефективності та Державного фонду декарбонізації та енергоефективної трансформації
- **перехід від субсидій на енергоспоживання до фінансової підтримки інвестицій у термомодернізацію будівель**
- затвердження вимог до енергоефективних закупівель відповідно до **принципів "Енергоефективність перш за все" та "Build-Back-Greener"**

Build back better: енергоефективність (поточні приклади)

Під час війни вже є приклади проєктів з врахуванням енергоефективності, але поки що немає єдиної бази з усіма проєктами. Поточні проєкти спрямовані на енергозбереження та потенційну енергонезалежність України за умови їхнього масштабування.

Амбулаторія загальної практики та сімейної медицини с. Горенці - реконструйовано систему опалення та електропостачання та встановлено сонячну електростанцію, тепловий насос за рахунок Greenpeace і декількох ГО.

ОСББ «ЛІСНА-1»
Місто Новояворівськ
Пакет Б «Комплексний»

ОСББ «ЛІСНА-1» - термомодернізація двох будинків у рамках програми «Енергодім» від Фонду Енергоефективності. В опалювальний період, споживання енергії скоротилося майже на 50%.

Школа «Академія інтелекту» у Ворзелі – школу облаштували сонячними панелями. Завдяки ним щорічна економія складатиме близько 80 тис. грн. Проєкт профінансували донори та приватні компанії.

Build back better: енергоефективність – це дорого

[За розрахунками Павла Білека, Рувена Стаба і Дінари Сапарової, на прикладі Бучі](#) можна порівняти способи оновлення пошкодженого житлового фонду (560 тис. м²) у більш енергоефективний спосіб.

Їхній аналіз використовує 5 технічних моделей будівель, що становлять репрезентативну вибірку пошкоджених будівель у Бучі.

Дослідники визначили 4 сценарії відбудови житлових будинків. Їх можна поділити на 2 типи: інерційні (що буде, якщо відбудова житла буде за старими принципами) й інвестиційні сценарії (відбудова в енергоефективний спосіб).

Масштабне підвищення енергоефективності ускладнюється тим, що це дуже дорого. Самостійно громади не зможуть профінансувати ці проєкти, тому важливо залучати міжнародну і донорську допомогу!

Порівняння сценаріїв відбудови житлового фонду в Бучі

	Інерційні сценарії		Інвестиційні сценарії	
Сценарії	Низькі тарифи (Low Prices)	Рух до ринкових тарифів (Cost-covering Prices)	Мінімальні вимоги по енергоефективності (Minimal Requirements)	Споживання енергії на рівні Близько Нуля (Near Zero)
Опис	поточні тарифи в Україні (з незначним річним підвищенням)	більш швидке наближення до тарифів, що покривають витрати	оновлення до стандартів класу D і C нормативних документів України з енергоефективності	вимоги класу A з відновлюваними джерелами енергії
Інвестиції	106 млн євро	106 млн євро	214 млн євро	318 млн євро
Окупність	33,6 роки	27 років	15,3 роки	19,4 роки

Головні вороги енергоефективності

Аналітичний центр Green Deal Ukraine в лютому 2024 року презентував [пропозиції щодо зеленого відновлення в Україні](#), де акцент був на промисловості, с/г, будівництві, енергетиці, транспорті й управлінні.

Житловий сектор – другий за величиною споживач енергії в Україні (28%) і найбільш неефективний користувач тепла.

Енергоефективна відбудова економічно недоцільна через такі причини:

- Низькі тарифи на комунальні послуги – підвищити тарифи на енергоносії, але зробити це раніше ніж у Плані України, бо там тільки до 2-го кварталу 2026 року розроблять Дорожню карту
- Високі фінансові витрати на відновлення Near Zero – зробити модернізацію житла інвестиційно привабливою
- Не завжди мешканці будинків можуть домовитися – пропагувати доцільність енергоефективності серед населення України
- Не всюди є лічильники, тому збір даних по споживанню енергії є неповним – ідентифікувати мешканців, в яких відсутні лічильники та встановити їх

Моніторинг окремих напрямків

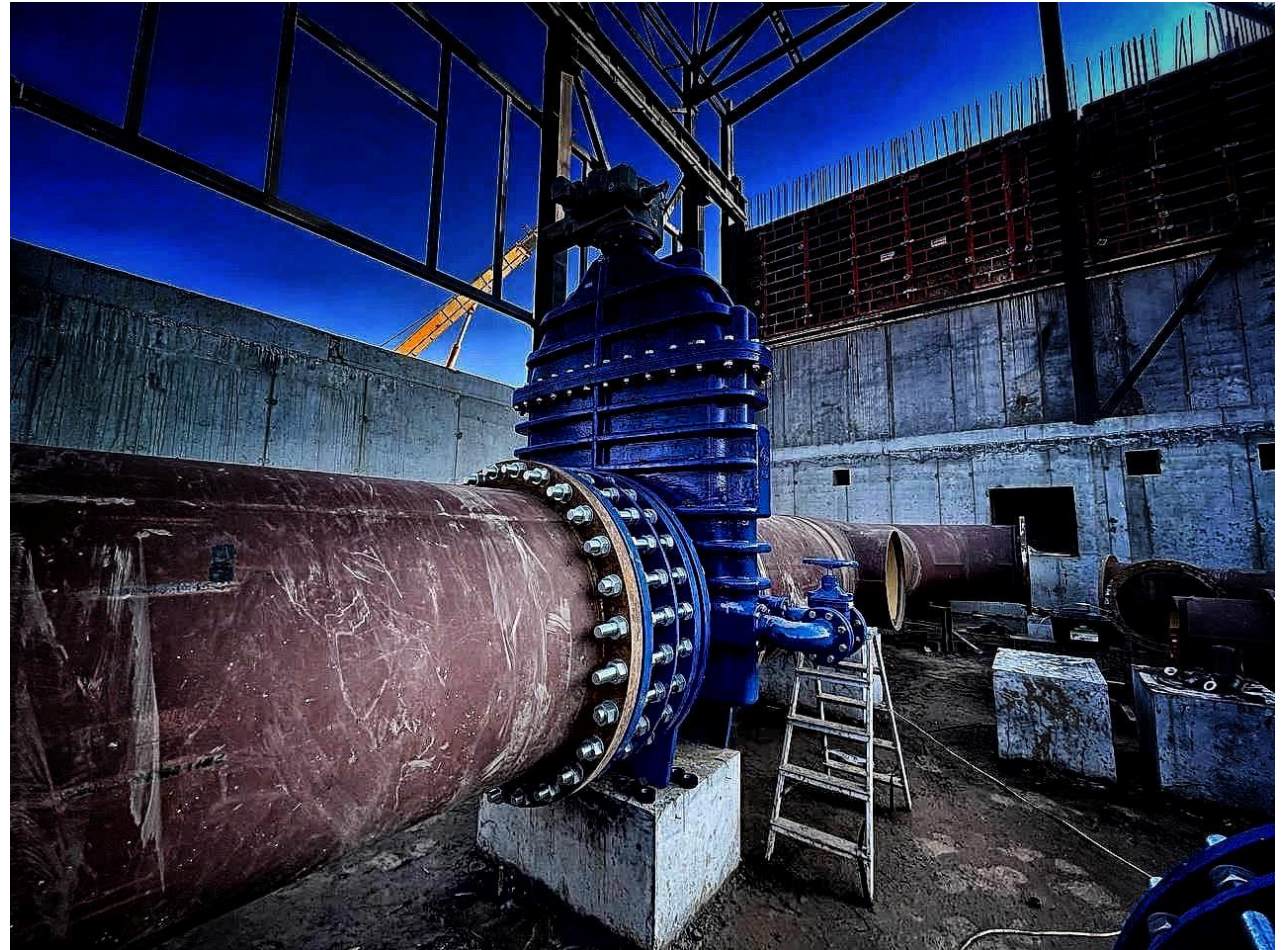
Житло

*Будівництво магістральних водогонів
Карачунівське водосховище – Кривий Ріг
– Південне водосховище, Марганець –
Нікополь, Хортиця (ДВС2) – Томаківка*

Розмінування

- **13 млрд грн** – загальний поточний кошторис будівництва відповідно до підписаних за результатами тендерів договорів з підрядниками.
- **13,7 млрд грн** – сума коштів, виділених Кабінетом Міністрів України на прокладання водогонів на Дніпропетровщині у 2023-2024 роках ([22 березня 2024 року КМУ виділив додаткові 5,2 млрд грн](#)).
- **8,2 млрд грн** (63,4% від запланованих) сплачено на користь підрядників будівництва у серпні, жовтні й грудні 2023 року (в січні-березні 2024 року нових транзакцій не було).
- Будівництво магістрального водогону – один з найважливіших проєктів Агентства відновлення. Його протяжність становить 145 км (понад 300 км трубопроводу в одну нитку). [Він вже на фінальному етапі.](#)

Розмінування України (дані станом на 26.03.2024)

- [Ринок гуманітарного розмінування вже запрацює у квітні 2024 року.](#) Через Prozorro оголошуватимуться торги на проведення розмінування. Фермер вноситиме 20% вартості, решту 80% — держава. А переможе оператор (зараз таких вже 33), який запропонує найнижчу ціну і відповідатиме вимогам.
- На компенсацію фермерам за закупівлі послуг розмінування [спрямують 3 млрд грн з державного бюджету.](#)
- [efarm.pro](#) та [ТОВ "Завод Кобзаренка"](#) презентували «Народний розміновувач». Він вже пройшов перші успішні випробування на військовому полігоні. Система передбачає автоматичну роботу на великих площах з точністю до 2 см по заданому маршруту. Керувати машиною можна віддалено.
- На донати глядачів Нацвідбору Євробачення-2024, [Суспільне Мовлення і БФ Сергія Притули придбали обладнання](#) для мобільних груп гуманітарного розмінування на Харківщині.
- [В Україні створили Національну асоціацію з гуманітарного розмінування.](#) Їхня місія - сприяти якнайшвидшому та якісному очищенню територій України від вибухонебезпечних предметів. Вони вже займаються підготовка державного професійного стандарту нової професії «сапер з гуманітарного розмінування».

Обстежено: 72.6 тис. га (+11.3 тис. га)

**Знищено > 127 тис. (+18,4 тис.)
вибухонебезпечних предметів**

Очищено:

2,4 тис. км
залізниці
(+96 км)

870,6 км
автодоріг
(+37,2 км)

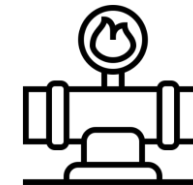
435,9 км ліній
електромере
ж

169,6 га
лісів
(+18,5 га)

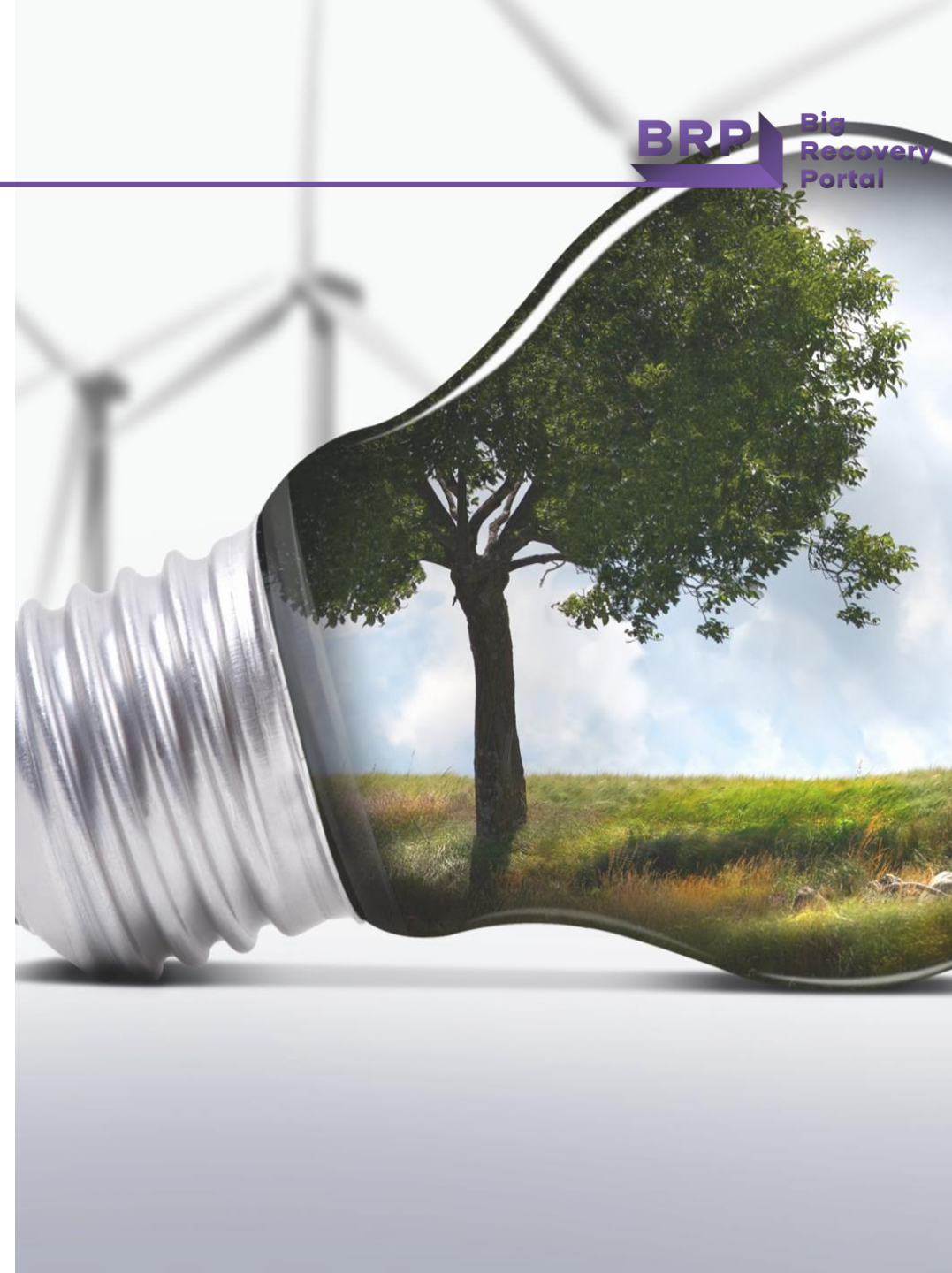

21,7 га
акваторій

44,2 км
газогонів
(+3,8 км)

Додатки

Енергоефективність. У 2023 році зросла потужність ВДЕ

На початок 2024 року встановлена [потужність об'єктів ВДЕ зросла на 238 МВт, у порівнянні з 2022 роком](#), і загалом становить **8773 МВт**.

Наразі у секторі **працює понад одна тисяча компаній**, що експлуатують понад **1767 об'єктів/установок ВДЕ**.

Близько 157 МВт нових потужностей ВЕС, 56 МВт СЕС і 23 МВт на біомасі отримали «зелений» тариф.

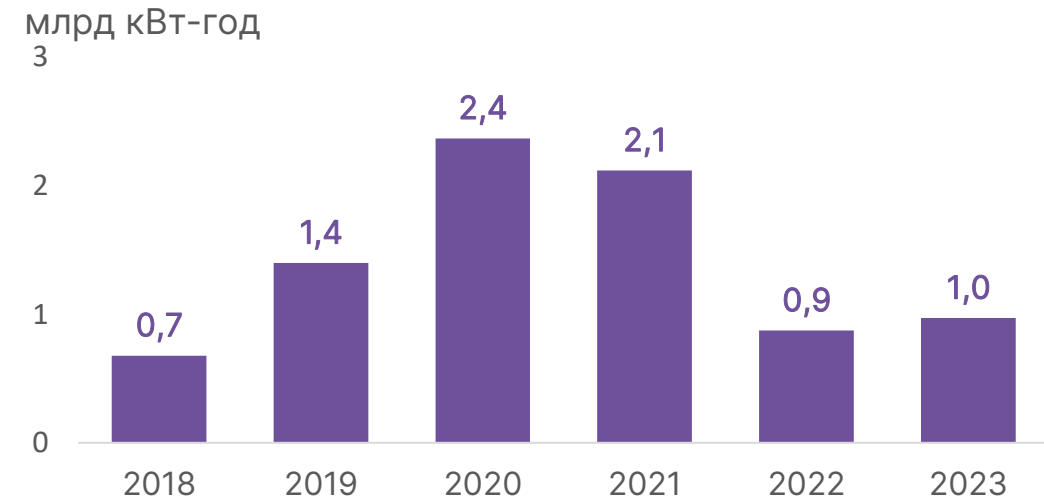
[ДТЕК Мережі у 2023 році](#) підключили до електромереж **1467 сонячних та вітрових станцій загальною потужністю 117 МВт**.

Найбільше об'єктів "зеленої" генерації "ДТЕК Мережі" підключив в Київській області – **704 СЕС загальною потужністю 13,4 МВт**.

Загалом, ДТЕК вже підключив до мереж **16 453 об'єктів "зеленої" генерації** загальною потужністю 1900 МВт в 4-х областях України.

У 2023 році [ДТЕК ВДЕ](#) згенерував в енергосистему 1 млрд кВт-год електроенергії, що на 10% більше ніж у 2022 році ([але це все ще у двічі менше ніж у 2021 році](#)). Цього достатньо для забезпечення потреб 500 тис. домогосподарств.

Рисунок 1. Генерація зеленої енергетики ДТЕК ВДЕ

Скандинавські країни: Лідери у зеленому розвитку

- **ТОП-20 країн світу** за обсягами виробництва відновлюваної енергії на душу населення
- Прагнуть **вуглецевої нейтральності до 2050 року**
- Данія зробила це **юридичною відповідальністю**

Країна	К-сть населення	Джерела енергії
Данія	5.9 млн	Вітрова, сонячна енергія, біо- та викопні вили палива
Швеція	10.5 млн	Вітрові електростанції, гідро- та атомна енергетика
Норвегія	5.4 млн	Гідроенергетика + нафтогазова промисловість
Фінляндія	5.6 млн	Гідроенергія, атомна енергетика, відновальювальні види палива на основі деревини
Ісландія	0.38 млн	Геотермальна енергія + гідроенергетика

У чому секрет зеленого відновлення Скандинавських країн?

Здорове економічне зростання + сильна соціальна та екологічна політика

1) Оподаткування енергоносіїв – бюджетні профіцити і знижений рівень безробіття.

- 1990-і роки: Рецесія через банківську кризу (особливо для Норвегії) та розпад СРСР (для Фінляндії)

2) Отримані кошти спрямовувались на фінансування соціальних видатків.

- Нижчий коефіцієнт Джині (нерівності), ніж в середньому по ОЕСР
- Високі показники Індексу людського розвитку

3) Енергетичні податки як частина пакету зеленого відновлення

- Підтримка чистої енергетики, боротьба із забрудненням

4) Людиноцентричність та чесна комунікація

- Ніхто не любить підвищення податків, але якщо ці гроші покращать якість нашого життя?

ДЯКУЄМО ЗА УВАГУ

